

TO HANLIVÉ SLOVO MRAKODRAP ■ THE PEJORATIVE WORD “SKYSCRAPER”

Vlastimil Šrůma

Velký objem peněz, které od počátku tohoto tisíciletí proudí do budování mrakodrapů, umožňuje i intenzivní technický rozvoj těchto „superkonstrukcí“. Bouřlivě se vyvíjí konstrukční, tvarová i materiálová typologie výškových budov, objevují se nové, perspektivní trendy jejich výstavby a využití. Do značné míry se tím v řadě zemí světa mění samo paradigma vnímání mrakodrapů. Českou republiku, v níž přetrvává vypjatě negativní postoj k výškovým stavbám, tento vývoj – k její škodě – dosud míjí. ■ The big amount of money that has been invested into constructing skyscrapers since the beginning of the century enables also intensive technological development of these superstructures. Structural, shape and material typology of these tall buildings have been developing rapidly, at the same time new and prospective trends of their construction and use have been arising. In a number of countries this development has been changing perception of skyscrapers. Unfortunately, this trend has missed the Czech Republic where the perception of skyscrapers has remained intensively negative – to its own loss.

Z ČEHO PRAMENÍ SOUČASNÝ BOOM MRAKODRAPŮ

Už zhruba od počátku tohoto milénia získávají výškové budovy stále výlučnější postavení ve spektru druhovosti realizovaných staveb, a to doslova v globálním měřítku. Zatímco slábnoucí národní státy, tedy především ty, o nichž jsme navyklí hovořit jako o demokratických, mají narůstající problémy s výstavbou i efektivní správou dopravní infrastruktury a velkých, komplexním potřebám současnosti odpovídajících kulturních, sportovních či zdravotnických objektů, obrovské množství volných peněz soustřeďujících se ve stále koncentrovanějším okruhu soukromých a polosoukromých rukou hledá a aktivně generuje příležitosti k dalšímu výnosnému investování, k dalšímu posílení moci, vlivu a v neposlední řadě i k dalšímu uspokojení osobního nebo skupinového ega. Jednou z velmi atraktivních příležitostí k alokaci velkých peněz se v posledních dvaceti letech stala právě výstavba mrakodrapů a zatím nic nenasvědčuje tomu, že by měl tento trend polevit. Vždyť postavit jako dobrou investici opravdu vysokou budovu, která když už nepřevyší všechny ostatní, alespoň dominuje svému okolí a naplňuje potřebu exkluzivity bydlení nebo kancelářské práce vysoko

nad zemí těch, kteří po tom nejen touží, ale navíc na to i mají, je už samo o sobě mimořádně příjemné. A dosažení pocitu, a velmi často i veřejného uznání, že stavba navíc přispěla k rozvoji a kultivaci svého okolí, k technickému a technologickému vývoji stavebnímu, že je oceňována její architektura, že se lidem prostě líbí... , představuje mocné zadostiučinění a zároveň cenný etický rozměr jinak velmi tvrdého realitního byznysu.

Velké peníze, které v posledních 15 až 20 letech proudí do výstavby mrakodrapů, generují velké množství prestižních a co do prostoru pro kreativitu nebývale štědrých zakázek, a to nejen pro architektky a stavební inženýry. Na nastalém boomu ve výstavbě výškových budov participují a přizívají jej producenti progresivních stavebních materiálů, výrobci speciálních částí staveb a stále dokonalejších technologických zařízení, řešitelé výzkumných a vývojových úkolů, ale i sociální vědci, futurologové a různé vizionáři a fantastové. V době, kdy se symposia IABSE nebo *fib*, kdysi opravdu významná setkání demonstrující pokrok inženýrského stavitelství a stavebních technologií, stále více soustřeďují na prezentaci parciálního výzkumu akademických pracovišť a těžce hledají širší auditorium, na akcích finančně silné a velmi vitální, dnes už globálně působící organizace CTBUH (Council on Tall Buildings and Urban Habitat) se každoročně scházejí tisíce agilních delegátů. Ti všichni se podílejí na současném neobyčejně bohatém a mnohorozměrném „kvasu“ aktivit rozšiřujících se „mra-

kodrapové“ komunity institucí, architektonických, konzultačních a technologických firem a mnoha výrazných osobností, mezi nimiž jsou prakticky všechny největší architektonické celebrity („starchitects“) současnosti. Dnes jsme tak svědky toho, jak kolem vyrůstají mnohé skutečně neobyčejné výškové budovy, z nichž některé představují nesporné vrcholy tvůrčího úsilí lidstva v součas-

Obr. 1 Výšková budova Abeno Harukas v Ósace
Fig. 1 Abeno Harukas Tower in Osaka (zdroj/source: Oilstreet)

Obr. 2 Schéma vertikálního členění budovy Abeno Harukas

Fig. 2 Vertical City of Abeno Harukas

